

JULIUS EVOLA

NATIONALISM
ȘI
ASCEZĂ

Reflecții asupra fenomenului legionar

Cu un studiu introductiv de
Claudio MUTTI

Traducere de
Florin DUMITRESCU

Ediție îngrijită de
Vasile A. MARIAN

Traducerea s-a efectuat după:
Julius Evola,
La tragedia della Guardia di Ferro,
a cura di Claudio Mutti,
„Quaderni di testi evoliani – No. 29”,
Fondazione „Julius Evola”, Roma, 1996

ISBN 973-95932-6-7

FRONDE
Alba Iulia - Paris

1998

Weber, Eugen, *Varieties of Fascism. Doctrines of Revolution in the Twentieth Century*, New Jersey, 1946. Altă ediție: D. Van Nostrand Co. Inc., Princeton-New York-Toronto-Londra, 1964.

Weber, Eugen, „The Men of the Archangel”, în vol. colectiv *International Fascism (1920-1945)*, New York, 1966. În italiană: „Gli uomini dell'Arcangelo”, în «Dialoghi del XX», anul I, nr. 1, apr. 1967.

Weber, Eugen, *Dreapta românească*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1995 (de fapt, cap. „Romania” din *The European Right. A Historical Profile*, tradus și publicat separat).

Webster, Alexander F. C., *The Romanian Legionary Movement: An Orthodox Christian Assessment of Anti-Semitism*, Center for Russian and East European Studies, University of Pittsburg, 1986.

Woolf, Stuart J. (ed.), *European Fascism*, Londra, 1968 (cap. „Romania” este redactat de Z. Barbu); altă ediție: *Fascism in Europe*, Londra, 1981. În italiană: *Il fascismo in Europa*, Bari, 1968; ed. a doua: 1973. V. și Stuart J. Woolf (ed.), *The Nature of Fascism*, Londra, 1968.

Yavetz, Zvi, „An Eyewitness Note: Reflections on the Romanian Iron Guard”, în «Journal of Contemporary History», vol. 26, 1991.

Zikeli, Gerd, Corneliu Z. Codreanu. *Rumänien 1938 und 1988*, Colecția „Europa”, München, 1992 (broșură).

Tehnoredactare computerizată: Cristian Lupeanu

CUPRINS

Cuvânt editorial	5
Claudio Mutti, <i>Evola și România</i>	11

NAȚIONALISM ȘI ASCEZĂ

I. <i>Legionarismul ascetic</i>	41
II. <i>Naționalism și asceză: „Garda de Fier”</i>	49
III. <i>După asasinarea lui Codreanu:</i> <i>Tragedia legionarismului românesc</i>	55
IV. <i>Furtună peste România:</i> <i>O voce de dincolo de mormânt</i>	65
V. <i>Tragedia „Gărzii de Fier” din România:</i> <i>Corneliu Codreanu</i>	75
VI. <i>Întâlnirea mea cu Codreanu</i>	101
VII. <i>Șeful „Gărzii de Fier” din România</i>	107

ANEXE

Anexa 1:	
J. Evola, <i>O noapte la București</i>	115
Anexa 2:	
R. Codrescu, <i>Codreanu și problema legionară</i>	119
Anexa 3:	
Străinii despre Mișcarea Legionară din România (<i>Repere bibliografice</i>)	165

CORNELIU Z. CODREANU

I

LEGIONARISMUL ASCETIC (Convorbire cu liderul „Gărzii de Fier“)

În mare viteză, automobilul nostru lasă în urmă acel curios lucru care este centrul Bucureștilor: un ansamblu de mici zgârie-nori și blocuri moderne, cele mai multe de tip „funcțional“, cu vitrine și magazine după moda pariziană și americană deopotrivă, singurul element exotic fiind frecvențele căciuli de astrahan ale polițiștilor și ale civililor. Ajungem la Gara de Nord, o apucăm pe un drum provincial plin de praf, mărginit de mici clădiri în stil vienez vechi, care ne scoate în linie riguros dreaptă afară din oraș. După o jumătate bună de ceas, automobilul face dintr-o dată stânga și o ia pe un drum de țară, după care se oprește în fața unei clădiri aproape complet izolate în câmp: e așa-numita „Casă Verde“, reședința liderului „Gărzii de Fier“ românești.

„Noi am clădit-o, cu mâinile noastre“, ne spun cu o anumită mândrie legionarii care ne însoțesc. Intelectuali și meșteșugari s-au asociat pentru a construi reședința liderului lor, într-un gest cu semnificație aproape simbolică și rituală. Stilul clădirii este românesc: cu două laturi, ea se

prelungeste într-un soi de portic, încât pare să formeze o curte interioară.

Intrăm, urcăm la etajul întâi. Ne iese în întâmpinare un tânăr înalt și suplu, îmbrăcat sport, cu un chip luminos, care din prima clipă ne inspiră tuturor o senzație de noblete, forță și cinste. Este chiar Corneliu Codreanu, liderul Gărzii de Fier. E un tip caracteristic arian-roman: pare să fi venit din antichitatea ario-italică. În timp ce ochii săi cenușii-albaștri exprimă tăria și voința calculată a Conducătorilor, expresia sa conține în ansamblu o anumită nuanță de idealism, de interiorizare, de forță, de omenie. Până și în conversație are ceva caracteristic: înainte de a răspunde, pare să se concentreze, să se îndepărteze, și apoi dintr-o dată începe să vorbească, exprimându-se cu o precizie aproape matematică, în fraze bine articulate și închegate.

«După asalturile atâtor ziariști, de toate neamurile și de toate culorile, care nu știau decât să mă întrebe despre politica momentului, am satisfacția ca, pentru prima dată», spune Codreanu, «să primesc vizita cuiva interesat mai cu seamă de sufletul, de nucleul spiritual al grupării mele. Pentru ziariștii ceilalți am găsit o sintagmă care să-i și mulțumească și care să și exprime deopotrivă ceva, anume: *naționalismul constructiv*.

Omul este alcătuit mai întâi dintr-un organism, adică dintr-o formă organizată; în al doilea

rând, din niște forțe vitale; și, în cele din urmă, dintr-un suflet. Același lucru se poate spune despre un popor. Dar, deși reia în chip firesc toate cele trei elemente ca atare, este posibil ca edificarea națională a unui stat, din pricina unor diferențe ereditare și de înzestrare, să fie influențată cu precădere de câte unul din ele.

După părerea mea, în cadrul mișcării fasciste predomină elementul statal, echivalentul formei organizate. Se simt în acest caz valențele formatoare ale Romei antice, neîntrecută în materie de drept și de organizare politică, al cărei veritabil moștenitor este poporul italian. Național-socialismul, în schimb, pune în evidență ceea ce este legat de forțele vitale: rasa, instinctul de rasă, elementul etnico-național. În mișcarea legionară română, accentul cade pe ceea ce, într-un organism, corespunde elementului suflet, adică pe aspectul spiritual și religios.

De aici izvorăsc caracteristicile diferitelor mișcări naționale, în măsura în care acestea, până la urmă, cuprind toate cele trei elemente, fără a neglija vreunul. Caracterul specific al Mișcării noastre vine dintr-o îndepărtată ereditate. Încă din vechime Herodot îi numise pe înaintașii noștri „dacii nemuritori”. Străbunii noștri traco-geți credeau, încă înainte de creștinism, în dăinuirea sufletului, ceea ce atestă înclinația lor către spiritualitate. Colonizarea romană a adăugat acestui

element spiritul roman de organizare și de ordine. Toate secolele care au urmat ne-au lovit și ne-au dezagregat poporul; dar așa cum într-o mârtoagă flămânzită se poate recunoaște noblețea calului de rasă, tot astfel, în ceea ce ieri și astăzi este poporul român, se pot recunoaște elementele latente ale acestei duble moșteniri.

Și tocmai aceasta e moștenirea pe care vrea s-o redestepte mișcarea legionară», continuă Codreanu. «Ea ține de spirit: dorește să creeze un om spiritualmente nou. Odată ce vom fi îndeplinit ca „mișcare” această datorie, ne revine aceea a resuscita cea de a doua moștenire: a forței romane politicește formatoare. Astfel, spiritualitatea constituie punctul de plecare, iar „naționalismul constructiv” – punctul de sosire și consecința firească a tuturor acțiunilor noastre. Iar îmbinarea celor două puncte se regăsește în etica deopotrivă ascetică și eroică a Gărzii de Fier.»

Dorinței noastre de a afla ce raport există între spiritualitatea Mișcării și religia creștin-ortodoxă, Codreanu răspunde:

«În general, noi ne propunem ca, sub forma unei conștiințe naționale și a unei experiențe trăite, să însușim ceea ce adeseori în această religie a fost mumificat și a devenit dogma tradiționalistă a unui cler somnolent. Noi ne găsim într-o condiție fericită prin faptul că religiei noastre, articulate național, îi e străină dualitatea credință-

politică și, ca atare, ne poate oferi elemente etice și spirituale, fără a se impune totuși ca o entitate strict politică. Din religia noastră, mișcarea Gărzii de Fier preia de altfel o idee fundamentală: cea a *caracterului ecumenic*. Aceasta înseamnă depășirea pozitivă a oricărui internaționalism și a oricărui universalism abstract și raționalist. Ideea ecumenică este aceea a unei *societas* văzută ca unitate a vieții, ca organism viu, ca o trăire laolaltă nu doar cu poporul nostru, ci și cu Dumnezeu. Realizarea unei astfel de idei în forma experienței efective se află în centrul preocupărilor Mișcării; politică, partide, cultură etc. – pentru noi nu sunt decât consecințe sau efecte secundare. Noi trebuie să reînviem această realitate centrală și să reînnoim pe această cale omul românesc, pentru ca abia apoi să purcedem la clădirea națiunii și a statului. Un punct special este că, pentru noi, prezența în națiunea ecumenică a morților și a eroilor noștri nu este una abstractă, ci una reală. Noi nu ne putem despărți de ei; iar ei, ca niște forțe eliberate de condiția umană, ne străbat și ne sprijină viața cea mai înaltă. Legionarii se adună periodic în mici grupuri, numite „cuiburi”. Aceste adunări execută rituri speciale. Ritul inițiator al oricărei întruniri este chemarea către toți camarazii noștri căzuți, la care cei adunați răspund: „Prezent”. Dar aceasta nu este pentru noi o simplă ceremonie alegorică, ci o evocare reală.

Noi facem deosebirea dintre individ, națiune și spiritualitatea transcendentă», continuă Codreanu, «și vedem în devotamentul eroic acel liant în stare să unească și să înalțe aceste elemente. Noi contestăm principiul utilității brute și materialiste, sub orice formă de reprezentare: nu doar pe plan individual, ci și național. Dincolo de națiune noi recunoaștem principii eterne și stabile, în numele cărora trebuie să fim gata să luptăm, să murim și, cu o dârzenie cel puțin egală, să ne subordonăm în totalitate, în numele dreptului nostru de a trăi și de a ne apăra viața. De pildă, adevărul și virtutea sunt principii metafizice pe care noi le prețuim chiar mai mult decât pe propria noastră națiune.»

Am aflat că ascetismul Gărzii de Fier are nu doar un caracter generic, ci și unul pragmatic. Una din regulile în vigoare în cadrul ei este, printre altele, regula postului: trei zile pe săptămână circa 800 000 de bărbați practică așa-zisul „post negru”, adică abținerea de la orice fel de mâncare, băutură și tutun. De asemenea, rugăciunea are în rândul Mișcării o importanță aparte. Apoi, în corpul de elită, care poartă numele celor două căpetenii legionare căzute în Spania, Moța și Marin, este în vigoare regula celibatului. La solicitarea noastră de a preciza semnificațiile acestor lucruri, Codreanu pare să se concentreze pentru o clipă, după care răspunde:

«Există două aspecte, pentru a căror clarificare trebuie avută în vedere dualitatea ființei omenești, alcătuită dintr-o componentă materială firească și o componentă spirituală. Când prima ajunge să o domine pe cea de a doua, se instaurează „infernul”. Un echilibru între cele două componente n-ar putea fi decât întâmplător și precar. Singură domnia absolută a spiritului asupra trupului este premisa și condiția firească a oricărei forțe autentice, al oricărui eroism adevărat. Noi ținem post pentru a dobândi această condiție prin slăbirea legăturilor noastre materiale, pentru a dobândi auto-eliberarea și auto-afirmarea voinței pure. Iar când acestora li se adaugă rugăciunea, noi ne rugăm ca forțele înaltului să se unească cu cele ale noastre și să ne sprijine în mod invizibil. Ceea ce conduce la al doilea aspect: a crede că, într-o luptă, numai forțele de natură strict umană și materială ar fi necesare – este o superstiție; de fapt, aici intră în joc și forțe invizibile, spirituale, cel puțin la fel de eficace ca primele. Noi suntem conștienți de valoarea și însemnătatea unor astfel de forțe. Prin aceasta îi acordăm Mișcării legionare un caracter ascetic precis. Și în vechile ordine cavalești funcționa principiul castității. Repet totuși că, la noi, el este restrâns la membrii Corpului de Asalt, și aceasta pe baza unei justificări practice; anume că acela care, devotându-se în întregime luptei, nu trebuie

să se teamă de moarte și, de aceea, trebuie să fie lipsit de orice impedimente familiale. De altfel, în acest Corp se rămâne până la împlinirea a treizeci de ani. Dar, oricum, va funcționa întotdeauna principiul complementarității: există, pe de o parte, cei ce cunosc doar „viața” pură și simplă și care, prin urmare, nu caută decât prosperitatea, bunăstarea, opulența; și, pe de altă parte, cei care aspiră la ceva mai mult decât viața, și anume la gloria și izbânda într-o luptă interioară și, deopotrivă, exterioară. Membrii Gărzii de Fier aparțin acestora din urmă. Iar ascetismul lor combatant este dus la desăvârșire de o ultimă regulă: legământul de sărăcie făcut de elita căpeteniilor Mișcării, preceptele renunțării la lux, la distracții deșarte, la răătăcirile lumesti, în concluzie un apel la schimbarea autentică a vieții, pe care îl adresașăm oricărui legionar.

(*Il Regime Fascista*, Cremona, 22 martie 1938)

II

NĂȚIONALISM ȘI ASCEZĂ: „GARDA DE FIER”

Se știe că printre noile mișcări naționale își fac apariția diverse curente care prezintă analogii cu concepțiile tipice ordinilor medievale. E încontestabil, de pildă, că în Italia și Germania se dorește formarea tineretului după un stil de viață cu caracter deopotrivă războinic și ascetic, iar în această rubrică am avut ocazia să ne referim la inițiativele pe care național-socialismul caută sistematic să le realizeze în această privință, prin instituirea așa-ziselor „Cetăți ale Ordinii” – *Ordensburgen* – și prin disciplinele corespunzătoare selectării unui nou eșalon de viitori conducători.

O realizare deplină a unor atari deziderate întâmpină dificultăți în țări ca Italia și Germania, unde condițiile unei civilizații precum cea medievală nu mai există demult. Noile ordine se nasc sub semnul unui naționalism hotărât, înzestrat cu o mistică opusă religiei dominante, cunoscute pentru caracterul său universal și supra-național.

În Germania situația e încă și mai gravă, atât din pricina schismei religioase, cu alte cuvinte a